

Sygn. akt I Ns 137/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2014r.

Sąd Okręgowy w Gorzowie W., Wydział I Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Kaczmarska

Protokolant: st. sekr. sądowy Agata Izdebska

po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2014r. w Gorzowie W.,

na rozprawie

sprawy z **wniosku A. L. – pełnomocnika wyborczego Komitetu Wyborczego Wyborców (...) w L.**

z udziałem A. K. pełnomocnika wyborczego Komitetu Wyborczego Wyborców (...) L. w L.

w trybie wyborczym

postanawia:

oddalić wniosek

SSO Ewa Kaczmarska

UZASADNIENIE

Wnioskodawca złożył wniosek w trybie art. 111 kodeksu wyborczego.

Zgodnie z tym przepisem jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.), materiały wyborcze, w szczególności plakaty, ulotki i hasła, a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o wydanie orzeczenia:

- 1) zakazu rozpowszechniania takich informacji;
- 2) przepadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje;
- 3) nakazania sprostowania takich informacji;
- 4) nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste;
- 5) nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone;
- 6) nakazania uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 100.000 złotych na rzecz organizacji pożytku publicznego.

§ 2. Sąd okręgowy rozpoznaje wniosek, o którym mowa w § 1, w ciągu 24 godzin w postępowaniu nieprocesowym. Sąd może rozpoznać sprawę w przypadku usprawiedliwionej nieobecności wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, którzy o terminie rozprawy zostali prawidłowo powiadomieni. Postanowienie kończące postępowanie w sprawie

sąd niezwłocznie doręcza wraz z uzasadnieniem osobie zainteresowanej, o której mowa w § 1, i zobowiązanemu do wykonania postanowienia sądu.

§ 3. Na postanowienie sądu okręgowego przysługuje w ciągu 24 godzin zażalenie do sądu apelacyjnego, który rozpoznaje je w ciągu 24 godzin. Od postanowienia sądu apelacyjnego nie przysługuje skarga kasacyjna i podlega ono natychmiastowemu wykonaniu.

§ 4. Publikacja sprostowania, odpowiedzi lub przeprosin następuje najpóźniej w ciągu 48 godzin, na koszt zobowiązanego. W orzeczeniu sąd wskazuje prasę w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe, w której nastąpić ma publikacja, oraz termin publikacji.

§ 5. W razie odmowy lub niezamieszczenia sprostowania, odpowiedzi lub przeprosin przez zobowiązanego w sposób określony w postanowieniu sądu, na wniosek zainteresowanego, zarządza opublikowanie sprostowania, odpowiedzi lub przeprosin w trybie egzekucyjnym, na koszt zobowiązanego.

§ 5a. Do sprostowania, odpowiedzi lub przeprosin publikowanych w programach nadawców radiowych lub telewizyjnych stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji dotyczące działalności reklamowej w programach telewizyjnych i radiowych, z tym że czas przeznaczony na ich publikację nie jest wliczany do dopuszczalnego wymiaru czasu emisji reklam określonego w art. 16 tej ustawy.

§ 6. W sprawach, o których mowa w § 1, 4 i 5, przepisu art. 104 nie stosuje się.

W judykaturze i doktrynie przyjmuje się zgodnie iż: artykuł 111 ustanawia ochronę prawną w okresie kampanii wyborczej dla kandydata i pełnomocnika wyborczego zainteresowanego komitetu wyborczego przed nieprawdziwymi informacjami zawartymi w materiałach wyborczych rozpowszechnianych w: prasie, materiałach wyborczych, w szczególności na plakatach, ulotkach, hasłach, a także w wypowiedziach lub w innych formach agitacji wyborczej. Celem tego przepisu jest nie tylko ochrona uczestników kampanii (kandydatów i komitetów wyborczych) przed skutkami rozpowszechniania nieprawdziwych informacji, ale również ocena prawidłowości przebiegu kampanii wyborczej, rywalizacji politycznej, zasad uczciwej konkurencji wyborczej, która ma przez to zapobiegać zniekształcaniu ocen wyborców i w tym znaczeniu ma charakter także ochrony dobra publicznego. (porównaj komentarz Ferdynanda Rymarza do Kodeksu wyborczego w LEX 2014 r.)

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca zarzucił uczestnikowi postępowania podanie nieprawdziwych informacji w dniu 7 listopada 2014 r. na profilu T. J. na portalu facebook.com i stronie internetowej KWW (...)L. ([http://\(...\)](http://(...))), że sądy kolejnych instancji w trybie art. 111 Kodeksu wyborczego uznały M. J. za kłamcę.

W pierwszej kolejności należało rozstrzygnąć, czy materiałem wyborczym była wskazana we wniosku wypowiedź zamieszczona na stronach internetowych facebook.com i (...)o którym mowa w art. 111 kodeksu wyborczego. W tym zakresie nie ulegało wątpliwości, iż wypowiedź takim materiałem wyborczym była, skoro nawiązywała do wyborów samorządowych i była skierowana do wyborców, w celu dokonania wyboru właściwego kandydata na Burmistrza L..

Po wtóre należało ustalić, czy we wskazanym materiale wyborczym mieliśmy do czynienia z informacją, czy też jedynie opinią, bądź sądem o faktach.

Jeśli chodzi o stwierdzenie: „Mam nadzieję, że Państwo nie dadzą wiary twierdzeniom, informacjom rozpowszechnianym przez Komitet Wyborczy mojego kontrkandydata, który w dwóch instancjach został uznany przez sąd wyborczy za KŁAMCĘ” to w ocenie sądu okręgowego mieliśmy do czynienia z informacją.

Słowo kłamca, określa osobą, która świadomie mówi nieprawdę, a więc niezgodnie z rzeczywistością przedstawia stan rzeczy. Należy więc ustalić, czy można uznać, że M. J. świadomie mówił nieprawdę, co potwierdzić miały sądy dwóch instancji.

Postanowieniem z dnia 8 października 2014 r. w sprawie I Ns 125/14 Sąd Okręgowy w Gorzowie Wł. zakazał pełnomocnikowi wyborczemu Komitetu Wyborczego Wyborców (...) w L. rozpowszechniania materiału wyborczego – Komitetu Wyborczego Wyborców (...) rozpoczynającego się od słów: „drodzy mieszkańcy” a zakończonego słowami: „z wyrazami szacunku M. J.” zawierającego nieprawdziwe stwierdzenie: „dochożiło też do tego, że kiedy odpierałem zarzuty na sesjach rady miejskiej protokoły były fałszowane”.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie postanowieniem z dnia 10 października 2014 r. w sprawie I ACz 874/14 na skutek zażalenia pełnomocnika wyborczego Komitetu Wyborczego Wyborców (...) L. w L. zmienił postanowienie sądu okręgowego w ten sposób, że do opisanego w punkcie pierwszym zaskarżonego postanowienia zakazu rozpowszechniania materiału wyborczego zawierającego nieprawdziwe stwierdzenie dodał „jak na razie mającym jedynie pozytywną opinię sanepidu”. W pozostałym zakresie zażalenie oddalił.

Należy więc wskazać, że sąd okręgowy i sąd apelacyjny uznały, że materiały wyborcze Komitetu Wyborczego Wyborców (...) w L., którego autorem był P. J., zawierały nieprawdziwe informacje w zakresie wskazanym w postanowieniach obu sądów. Tym samym można nazwać osobę, która rozpowszechnia informacje nieprawdziwe, kłamcą, o ile informacje te przekazuje świadomie, jako nieprawdziwe. Zdaniem sądu okręgowego, mając na uwadze fakt, że informacje te zawarte były w materiale wyborczym, zaś postępowanie przed sądami w sprawie I Ns 125/14-ograniczone do przesłuchania stron - wykazało w sposób niebudzący wątpliwości na nieprawdziwość tych informacji, to przyjąć należało że w sposób świadomy zostały one przekazane w wersji odbiegającej od rzeczywistości.

W niniejszym postępowaniu P. J. sam wskazał, że słowa, które sąd nakazał usunąć z materiałów wyborczych (w sprawie I Ns 125/14) nie były zgodne z prawdą (26:04-28:33), choć nie wiadomo dlaczego jednocześnie twierdzi, że nie były kłamstwem. Jednocześnie zeznał on, że cały czas był przekonany, że brak jego wypowiedzi w protokole z sesji rady gminy był wynikiem pomyłki pracownika. Tym samym wypowiedź ta potwierdza, że zamieszczenie informacji, że dochożiło do fałszowania protokołów, było świadomym podaniem nieprawdy, a więc kłamstwem.

W odniesieniu zaś do twierdzeń co do budynku rehabilitacji, to w niniejszym postępowaniu P. J. wskazuje, że swoje zdanie powtórzył za burmistrzem i nie miał możliwości jego weryfikacji. Jak wskazał sąd apelacyjny (k.18) inwestycja została dopuszczona do użytku (miała opinie Powiatowego Inspektora Budowlanego, Komendanta Powiatowej Straży Pożarnej w S.) w czasie poprzedzającym wypowiedź zawartą w ulotce. Pamiętać należy, że P. J. był radnym, a więc osobą powołaną do sprawowania kontroli władzy wykonawczej i z tego względu posiadającą kompetencje do zasięgania informacji. Nic nie stało na przeszkodzie by przed wypowiedzianiem informacji sprawdzić ich prawdziwość.

Kwestionowane przez wnioskodawcę słowo jest pejoratywne ze względu na określenie nagannych czynności jakich dopuszcza się osoba określaną kłamcą – świadomie podawanie nieprawdy. Jednak mieści się w kanonie dopuszczalnych w debacie publicznej, pod warunkiem że określenie to jest prawdziwe. Podkreślić należy, że osoby biorące udział w debacie publicznej muszą się liczyć, że działania ich będą określane w sposób jednoznaczny, dobitny. Wolność słowa, wypowiedzi, wolność wyborów uzasadniają ograniczenie ochrony dóbr osobistych polityków i kandydatów do pełnienia ważnych funkcji publicznych. Wobec zaś ustalenia, że wypowiedzi zawarte w materiałach wyborczych zamieszczonych na portalu facebook.com i stronie internetowej (...) nie były nieprawdziwe, wniosek na podstawie art. 111 Kodeksu wyborczego należało oddalić.